

Hõõguvad kalliskivid lillepeenras

Lantaanidest juba mööda ei vaata – nende rõõmsad õisikud lehtede tumerohelisel taustal on lihtsalt nii ilusad.

Ogalised lantaanid (*Lantana camara*) mõjuvad suvelillepeenral justkui mitmevärviliste juveelidega üle puistatud põõsakesed. “Juveelivargusele” minnes saab rõõvel aga kohe karistada. Põõsas, millele vääriskivid on laotatud, haarab varganäost kinni ja kriibib nii, et veri lendab.

Lähemal uurimisel osutuvad hõõguvad kalliskivid hoopis tillukestest õitest koosnevateks õisikuteks.

Välimised õieringid on punased-roosakad-lillakad, sisemised kollakad või oranžid. Kõik õieringid on tihedalt üksteise kõrval. Õisikud paiknevad kenasti paarikaua lehekaenaldes.

Ilutaimena tuntakse ogalist lantaani juba XVI sajandist. Siis jõudsid esimesed lantaanitaimed Mehhikost ja Kariibi saartelt Euroopasse. Üldse on troopilises ja subtroopilises Ameerikas lantaane umbes 150 liiki.

Oma ladinakeelse nimetuse on need raudürtidega samasse sugukonda kuuluvad taimed saanud õisikute järgi. Nimelt meenutas nende kuju esmakirjeldajale lodjapuu-

de õisikuid ning nii kasutaski Carl Linné ära lodjapuu ajaloolise nimetuse.

Lantaanid olid kaua aega armastatud toa-, rõdu- ja peenralilled, kuid langesid XX sajandil ühtäkki ebasoosingusse. Nimelt alustas möödunud sajandi keskpaiku oma maailmavallutusretke eriti vastik kahjur – kasvuhoonekarilane.

Seni kõikidele haigustele ja kahjuritele vastu pidanud lantaan osutus uue pahalase ees üllatavalt abituks. Taimed mattusid valgete liblikate pilve ja kidusid.

Kuna karilaste tõrjeks sel ajal tõhusat mürki polnud, tuli lantaanide kasvatamisest lihtsalt loobuda. Õnneks on tänapäeval kasutusel mõjusad taimekaitsevahendid ning lantaan saab taas lillepeenraid valutada.

Lihtne kasvatada

- Lantaan vajab sooja, päikesepaistelise kasvukohta. Liiga varjulises paigas võib taim nakatuda jahukastesse.
- Muld peaks olema hea vee läbilaskvusega ja viljakas, kuid lantaan saab hakkama ka lahjemas mullas.
- Lantaane pole mõtet välja istutada enne, kui viimastest öökülmadest on möödunud paar nädalat. Külmas mullas taimed küll ei huku, kuid ka ei kasva.

Ogaline lantaan on hea rühmataim ja sobib hästi massistutuseks.

Metsiku lantaani õied on puhkedes kollased,

- Vastistutatud lantaane tuleb kasta kuni juurdumiseni. Hilisem kastmine pole hädavajalik, kuid põua-perioodil võib siis taime õitsemise jääda tagasihoidlikuks.
- Kindlasti tuleb regulaarselt kasta pottides olevaid taimi.
- Lantaanid ei vaja rohket väetamist. Peenrale istutatud taimedele piisab tavaliselt kevadisest põhiväetamisest. Potitaimi väetage kord kuus.
- Üleväetatud lantaanid küll kasvavad lopsakalt, kuid õitsemise võib jääda niruks.
- Kasvu ajal kärpige võrsetippe, nii muutuvad taimed tihedamaks ja suureneb ka õite hulk.
- Lantaani saab paljundada nii seemnete kui ka pistikutega.

Talveks tuppa

Ogalised lantaanid võib sügisel tuppa talvituma tuua ja nii saab neid järgmisel aastal taas edasi kasvatada.

Õuest tooge taimed sisse aegsasti, kindlasti enne esimesi öökülmi.